

AAN OPENBARE VERSIE
De Minister van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

DATUM 17 oktober 2011
ONS KENMERK z2011-00262
CONTACTPERSOON
070-8888500

UW BRIEF VAN 18 maart 2011
UW KENMERK SIOD/2011/5213

ONDERWERP Beslissing op bezwaar

Het College bescherming persoonsgegevens (CBP) heeft naar aanleiding van uw bezwaarschrift van 18 maart 2011 op het collegeoverleg van 11 oktober 2011 de volgende beslissing op bezwaar genomen.

1. *Beknopt overzicht van het verloop van de procedure*

In het kader van zijn toezichthoudende taak heeft het College bescherming persoonsgegevens (CBP) een onderzoek ingesteld naar de bestandskoppeling die de Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (hierna: SIOD) heeft gemaakt voor het ontwikkelen van risicoprofielen ten behoeve van fraudebestrijding in de sociale zekerheid.

Bij brief van 26 mei 2010 heeft het CBP het rapport van definitieve bevindingen (hierna: het onderzoeksrapport) aan u toegezonden. Hierin is geconcludeerd dat de werkwijze van de SIOD in strijd is met de artikelen 10, 13 en 34 Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp), omdat de SIOD persoonsgegevens langer bewaart dan voor het doel noodzakelijk is, de persoonsgegevens onvoldoende beveiligt en niet voldoet aan de informatieplicht.

Bij brief van 11 oktober 2010 heeft het CBP de SIOD in kennis gesteld van zijn voornemen om handhavend op te treden en is de SIOD tijdens de hoorzitting van 17 november 2010 in de gelegenheid gesteld om een zienswijze op dit voornemen te geven.

Bij besluit van 8 februari 2011 is besloten de SIOD ten aanzien van de overtreding van artikel 10 Wbp (bewaartermijnen) en artikel 34 Wbp (informatieplicht) een last onder dwangsom op te leggen (hierna: het bestreden besluit).

Bij brief van 18 maart 2011, ontvangen op 21 maart 2011, heeft de Inspecteur-generaal van Sociale Zaken en Werkgelegenheid namens u tegen het bestreden besluit bezwaar gemaakt.

Op 26 april 2011 heeft het CBP u in de gelegenheid gesteld om het bezwaarschrift mondeling toe te lichten. Namens u zijn op de hoorzitting verschenen A (interim directeur van de SIOD),

B (teamleider onderzoek en analyse van de SIOD), C (senior juridisch beleidsmedewerker van de SIOD) en D (senior juridisch bestuurlijk medewerker van de SIOD). Van de hoorzitting is een verslag opgemaakt dat als bijlage bij dit besluit is gevoegd en hier integraal deel van uitmaakt.

Naar aanleiding van de hoorzitting heeft de interim directeur van de SIOD bij brief van 2 mei 2011 nadere informatie verstrekt over de wijze waarop de SIOD persoonsgegevens wordt geanonimiseerd, de wijze waarop een project wordt geëvalueerd, de procesbeschrijving met betrekking tot het archiveren en vernietigen van gegevens en de procesbeschrijving met betrekking tot het Black Boxproject.

Bij brief van 25 mei 2011 heeft het CBP u ervan in kennis gesteld dat de beslissing op uw bezwaarschrift op grond van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) is verdaagd.

2. *Het bezwaar*

In het bezwaarschrift is, samengevat, het volgende aangevoerd:

- a. De stelling van het CBP dat de SIOD verantwoordelijke is in de zin van artikel 1, onder d, Wbp is onjuist. De SIOD moet worden aangemerkt als bewerker, omdat hij in opdracht van anderen gegevens koppelt.
- b. De SIOD maakt geen bestandskoppelingen meer om risicoprofielen te ontwikkelen.
- c. Als het CBP van oordeel is dat de SIOD voor het gehele traject dient te worden aangemerkt als verantwoordelijke, dan zou ten aanzien van de informatieplicht gelden dat er een onevenredige inspanning moet worden verricht om alle duizenden betrokkenen te informeren. De uitzondering op de informatieplicht zoals bedoeld in artikel 34, vierde lid, Wbp is dan van toepassing. Tevens kan de SIOD een beroep doen op de uitzonderingssituatie, zoals bedoeld in artikel 43, sub b, c en d, Wbp.
- d. De persoonsgegevens die in het kader van bestandskoppelingen worden verwerkt dienen tot een maand na het einde van het project te worden bewaard om een effectieve risicoanalyse te kunnen maken.

3. *Beoordeling van het bezwaar*

Het CBP stelt vast dat het bezwaar tijdig is ingediend en voorts voldoet aan de eisen van artikel 6:5 Awb, zodat het ontvankelijk is. Ingevolge artikel 7:11, eerste lid, Awb vindt op grondslag van het bezwaar een heroverweging plaats van het bestreden besluit. Bij deze heroverweging staat de vraag centraal of het CBP terecht en op goede gronden bij besluit van 8 februari 2011 heeft besloten SIOD een last onder dwangsom op te leggen.

Het CBP beoordeelt de gronden van het bezwaar als volgt.

De SIOD kan niet als verantwoordelijke worden aangemerkt

In het bezwaarschrift is aangevoerd dat de SIOD niet als verantwoordelijke in de zin van de Wbp had moeten worden aangemerkt, maar als bewerker, omdat hij in opdracht van de interventieteams bestandskoppelingen maakt. Het CBP volgt u hierin niet en wijst erop dat u, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, op grond van artikel 1, onder d, Wbp als verantwoordelijke dient te worden aangemerkt voor de bestandskoppelingen die SIOD maakt om risicoprofielen te ontwikkelen. Het ontwikkelen van risicoprofielen (dat een onderdeel is van het opstellen van risicoanalyses) door de SIOD vindt zijn grondslag in artikel 5 van de ministeriële regeling van 13 juli 2010 "Regeling van de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 13 juli 2010, nr. 11780, houdende de toedeling van taken en doorverlening van vertegenwoordigingsbevoegdheden aan onder de inspecteur-generaal Sociale Zaken en Werkgelegenheid ressorterende functionarissen" waarin letterlijk is bepaald dat de SIOD onder de verantwoordelijkheid van de minister belast is met het opstellen van risicoanalyses.¹ Gelet op het feit dat in de publieke sector geldt dat het bij of krachtens het geldende bestuursrecht bevoegde bestuursorgaan formeel als de verantwoordelijke in de zin van de Wbp moet worden aangemerkt² en de SIOD, als directie, onderdeel is van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft het CBP bij het bestreden besluit terecht en op goede gronden besloten om u, de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, aan te merken als verantwoordelijke in de zin van artikel 1, onder d, Wbp.

De SIOD ontwikkelt geen risicoprofielen meer

In het bezwaarschrift is aangevoerd dat de SIOD geen bestandskoppelingen meer maakt om risicoprofielen te ontwikkelen. Toegelicht is dat deze bestandskoppelingen werden gemaakt in het kader van het Black Boxproject en dat dit project in april 2010 is beëindigd. Gelet op het gegeven dat het onderzoek van het CBP zich slechts richt op de gegevensverwerking die betrekking heeft op de bestandskoppelingen die in het kader van het Black Boxproject zijn uitgevoerd, is er volgens u geen aanleiding meer om over te gaan tot handhavend optreden.

Naar aanleiding van uw bezwaar, stelt het CBP in heroverweging vast dat uit het onderzoeksrapport naar voren komt dat het onderzoek van het CBP zich slechts richt op bestandskoppelingen die door de SIOD zijn gemaakt om risicoprofielen te ontwikkelen. Weliswaar heeft het CBP in het kader van het onderzoek – zoals in het bestreden besluit is vermeld – vragen gesteld over de koppeling van bestanden die niet tot doel hebben om risicoprofielen te ontwikkelen, doch komt uit het onderzoeksrapport niet tot uitdrukking dat de reactie op deze vragen in het onderzoeksrapport zijn meegenomen of dat de scope van het onderzoek breder moet worden opgevat dan uit de omschrijving van het onderzoeksrapport blijkt. Op grond hiervan dient gelet op het rechtszekerheidsbeginsel te worden geconcludeerd dat ervan moet worden uitgegaan dat de scope van het onderzoek zich slechts beperkt tot de bestandskoppelingen die door de SIOD zijn gemaakt om risicoprofielen te ontwikkelen. Gelet

¹ Zie Stc. 21 juli 2010, nr. 11435

² TK 1997-1998, 25892, nr. 3, p. 57=

hierop alsmede gelet op uw verklaring dat de SIOD geen bestandskoppelingen meer maakt om risicoprofielen te ontwikkelen, is er voor het CBP geen aanleiding meer om handhavend op te treden.³ Het CBP herroept om deze reden het bestreden besluit en verklaart uw bezwaar gegrond.

Alhoewel er gelet op vorenstaande conclusie geen reden meer is om inhoudelijk op uw bezwaren in te gaan merkt het CBP op dat persoonsgegevens een cruciale grondstof zijn voor het realiseren van politieke doelstellingen zoals fraudebestrijding. Om met een slanke overheid dit effectief te realiseren zijn risicoprofielen essentieel. De eis om eerst een onderbouwde risicoselectie vast te stellen en derhalve eerst te selecteren voordat gegevens verzameld worden, is er bovendien één die voortvloeit uit de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit uit de Wbp en uit de noodzaak om de kwaliteit van gegevensbestanden optimaal te houden.

De bestandskoppelingen die in het kader van het Black Boxproject zijn gemaakt hadden tot doel risicoprofielen te ontwikkelen. Naar aanleiding van de door SIOD verstrekte informatie is het CBP bij het bestreden besluit ervan uitgegaan dat door SIOD slechts de gegevens van de betrokken die behoren tot de risicopopulatie (de hits) tot natuurlijke personen herleidt ten einde te controleren of het aldus tot stand gekomen risicoprofiel in de praktijk ook doelmatig is. Naar aanleiding van de hoorzitting en de naar aanleiding daarvan opgevraagde stukken heeft het CBP geconstateerd dat niet alleen de hits maar ook de no-hits (de gegevens van de betrokken die niet tot de risicopopulatie behoren) tot natuurlijke personen werden herleid.⁴ Het CBP wijst erop dat er voor u dan ook de verplichting bestond om de betrokken die niet tot de risicopopulatie behoren over de bestandskoppeling te informeren.

4. Conclusie

Het CBP verklaart het bezwaar gelet op de vorenstaande overwegingen **gegrond** en herroept het bestreden besluit van 8 februari 2011.

Indien u het niet eens bent met deze beslissing kunt u hiertegen, ingevolge de Awb, beroep instellen bij de rechtbank. Dit kan door middel van het indienen van een beroepschrift ter attentie van de Sector bestuursrecht binnen een termijn van zes weken.

Hoogachtend,
Het College bescherming persoonsgegevens,

Mr. J. Kohnstamm
Voorzitter

³ De geconstateerde overtredingen zijn immers inmiddels beëindigd.

⁴ Naar aanleiding van de informatie die door SIOD aan het CBP is verstrekt is het CBP ervan uitgegaan dat de no-hits geanonimiseerd werden. Gebleken is echter dat deze gegevens niet geanonimiseerd, maar versleuteld werden waardoor het mogelijk werd om de betrokkenen tot natuurlijke personen te herleiden.=